

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران

در برخی از سازمانها و مجامع بین‌المللی»

مقدمه

لایحه اصلاح قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمانها و مجامع بین‌المللی از دو منظر قابل بررسی است. نخست از بعد تعامل با کشورهای عضو و حضور در مجامع و سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی و دیگر از نقطه نظر تأمین منافع ملی. لایحه پیشنهادی مربوط به تصمیمات اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌هاست که راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران نیز در آن عضویت دارد در تصمیم اخیر، اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌ها، در رابطه با حمل‌ونقل ریلی، عبارت عضویت در «قرارداد کلی استفاده از واگن‌ها» را جایگزین عضویت در «اتحادیه واگن‌های باری» کرده و خواستار طی مراحل قانونی آن در کشورهای عضو اتحادیه شده است.

۱. **تعامل با کشورها:** گسترش روابط و همکاری با کشورهای منطقه در زمینه‌های مختلف از جمله حمل‌ونقل ایجاب می‌کند تا کشور ما نیز با تشکیل سازمانها و مجامع بین‌المللی در آن مشارکت داشته باشد. عضویت کشور ما در اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌ها جهت تسهیل همکاری منطقه‌ای و تعامل با کشورها جهت استفاده از مزیت‌های ناشی از عضویت در این اتحادیه در رابطه با فعالیت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران بوده است.

۲. **تصمیمات در اتحادیه‌های بین‌المللی:** اتحادیه‌های بین‌المللی پس از رسیدن به یک پیشنهاد مشترک و تصویب آن توسط نمایندگان کشورهای عضو در اتحادیه، تصویب آن پیشنهاد در مجالس قانونگذاری کشورهای عضو را در دستور قرار می‌دهند. لایحه اصلاح قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در برخی از سازمانها و مجامع بین‌المللی که در ردیف ۵۲ آن نام سازمان بین‌المللی به «قرارداد کلی استفاده از واگن‌ها» تغییر پیدا می‌کند نیز از همین روال تبعیت می‌کند و براین اساس این لایحه جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه گردیده است.

۳. **تصمیم جدید:** در تصمیم قبلی اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌ها، عضویت در اتحادیه واگن‌های باری، مطرح بود که این امر تنها به جابه‌جایی کالا بین کشورهای عضو منحصر می‌شد. اما گسترش حمل‌ونقل و نقش جابه‌جایی مسافر از طریق راه‌آهن‌ها، و مشکلات قابل پیش‌بینی در حمل‌ونقل مسافر موجب شده تا اتحادیه مذکور در تصمیم جدید خود، عبارت «اتحادیه واگن‌های باری» را با عبارت «قرارداد کلی استفاده از واگن‌ها» که جامع‌تر است و شامل واگن‌های باری و مسافری می‌گردد، جایگزین کند.

۴. **تأمین منافع ملی:** از آنجا که حمل مسافر علاوه بر حمل بار از جمله فعالیت‌های راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی است. بنابراین جایگزینی عبارت عضویت در «قرارداد کلی استفاده از واگن‌ها» به جای عبارت عضویت در «اتحادیه واگن‌های باری» از جامعیت برخوردار و برای کشورهای عضو اتحادیه بین‌المللی راه‌آهن‌ها مزیتی به مراتب بیشتر نسبت به مصوبه قبلی خواهد داشت که راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران نیز از این جایگزینی می‌تواند منتفع گردد.

۵. **حذف تبصره «۶» -** در خصوص ارائه اساسنامه برای مرکز امور حقوق بین‌المللی باتوجه به اینکه ماهیت این مرکز و شرح وظایف آن در اصل این قانون جایگاه نداشته و نامعلوم است بهتر است این تبصره حذف گردد و دولت به‌نحو مستقلی برای آن، لایحه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.